

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/105/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4109238063
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4109238063.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobcu: Slovenská republika, zastúpená Ústavom ekológie lesa SAV, so sídlom vo Zvolene, Štúrova 2, IČO: 00 679 071, zastúpená JUDr. Ľubomírom Hlbočanom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom v Bratislave, Vajnorská 20, proti žalovanej: Obec Vieska nad Žitavou, so sídlom Vieska nad Žitavou 64, IČO: 00 308 617, zastúpená Mgr. Petrom Miklóssym, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom vo Vrábľoch, Hlavná 1221, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 08. 12. 2014, č. k. 19C/270/2009-650, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že určuje, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX, nachádzajúcej sa v kat. území U. nad A., I. U. nad A., okres A. Y. a to parc. č. XX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXXX m² v podiele X/X.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho aj dovolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu, ktorým sa domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom v podiele X/X nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. U. nad A. a to parc. č. XX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXXX m² zapísanej na LV č. XXX. O trovách konania rozhodol tak, že o nich rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že návrh žalobcu nebol podaný dôvodne, nakoľko nepreukázal nadobudnutie vlastníckeho práva k parc. č. XX/X nachádzajúcej sa v kat. úz. U. nad A.. Žalobca odvodzoval nadobudnutie vlastníckeho práva od výmeru o vlastníctve pôdy č. XXX/XX zo dňa 04. 12. 1948, ktorým boli pridelené do vlastníctva Československému štátu poverenictvo školstva, vied a umení nehnuteľnosti patriace bývalej vlastníčke E. Y., rod. E. a to nehnuteľnosti zapísané vo vložke č. X, parc. č. XXX - les o výmere X,XXXX ha, parc. č. XXX - les (park) o výmere X,XXXX ha, parc. č. XXX - les (park) o výmere XXXXXX ha, parc. č. XXX - dom č. XX o výmere XXXXX ha, parc. č. XXX - kaštieľ č. XX o výmere XXXXX ha, parc. č. XX - záhrada o výmere X,XXXX ha a parc. č. XX - cesta o výmere X,XXXX ha. Parcela č. XX označená v tomto výmere sa v PKN vložke č. X nenachádzala a nenachádzala sa ani vo výmere č. IX - XXX/XX-XXXX zo dňa 10. 05. 1954, a preto z týchto dôvodov nemohol žalobca k nej nadobudnúť vlastnícke právo. Poukazoval aj na vyhlášku Poverenictva školstva, vied a umení č. XX zo dňa 30. 05. 1951 o prírodnej rezervácii „E. v Y.“. Žalobcovi na základe tejto vyhlášky nemohlo vzniknúť vlastnícke právo k parc. č. XX, pretože táto tak ako v prvom prípade nebola evidovaná v PKN vložke č. X. V tejto vložke bol evidovaný len kaštieľ nachádzajúci sa na parc. č. XXX s popisným č. XX. I skutočnosť, že parc. č. XX je cestou vedúcou do areálu E. nemôže zakladať vlastnícke žalobcu, keď v konaní bolo preukázané, že pôvodne areál E. začínal až na parc. č.

XX cestou a rozšíril sa až po roku XXXX po zámene príľahlých pozemkov z JRD. Žalobca tiež predložil súdu listiny svedčiace o majetku E. i o jeho plánovaných investíciách, z ktorých je zrejmé, že napr. v rokoch 1964 - 1965 plánoval vybudovať nové cesty na novej ploche E. aj v záujme zabezpečenia plynulej autobusovej dopravy. Z týchto listinných dôkazov však nie je zrejmé, o ktoré cesty sa jednalo a týmito listinnými dokladmi taktiež nepreukázal nadobudnutie vlastníckeho práva k parcele, ktorá je predmetom sporu. Naopak v konaní bolo preukázané, že žalovaný nadobudol vlastnícke právo k parc. č. XX/X (a parc. č. XX/X) zákonným spôsobom, keď parc. č. XX cestu, vedenú ako neknihovaný majetok obce, ku ktorej mala podľa zápisu na LV č. X právo hospodárenia SR - Y. U. nad A., teda vlastnícke právo k nej nadobudol v zmysle zák. č. 138/1991 Zb. Skutočnosť, že parcela bola v užívaní obce potvrdzuje aj to, že ešte ONV odbor výstavby a územného plánovania v Nitre pod č. U dňa 28. 12. 1972 vydal pre MNV U. nad A. povolenie na vykonanie prác na projektovej dokumentácii na stavbu cesty z E. Y., pričom investorom stavby stavebníkom bol MNV U. nad A.. Z uvedených dôvodov žalobu zamietol. Žalobca okrem určenia vlastníckeho práva sa domáhal aj uloženia povinnosti zdržať sa akýchkoľvek úkonov, ktoré by ohrozovali výkon vlastníckeho práva žalobcu. V tejto súvislosti však poukázal na právny úkon späťvzatia návrhu pred otvorením pojednávania, a preto súd konanie o tomto druhom petite zastavil, keď sa súhlas žalovaného so späťvzatím návrhu nevyžadoval, nakoľko k jeho späťvzatiu došlo pred otvorením pojednávania. O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 OSP tak, že o nich rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia.

2. Napadnutým uznesením zo dňa 13. 03. 2015 č. k. 19C/270/2009-661 súd prvej inštancie konanie v časti druhého petitu žaloby, ktorým sa žalobca domáhal uložiť žalovanému povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov, ktoré by ohrozovali výkon vlastníckych práv žalobcu, najmä aby neprehradzoval pozemok parc. č. XX/X rampou alebo inými prekážkami, zastavil. Zároveň rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil postupom podľa § 96 ods. 1, 3 OSP a s poukazom na dispozitívny úkon žalobcu, ktorý zobral v tejto časti konanie späť, v tejto časti konanie zastavil. O trovách konania v zastavujúcej časti rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

3. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca a domáhal sa jeho zmeny tak, že žalobe bude vyhovieť. Prípadne sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia súdu prvej inštancie na nové konanie. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie je nezákonný a zmätočný. Zmätočnosť rozsudku vidí v tom, že súd prvej inštancie si neuvedomuje, že žalobcom je Slovenská republika, ktorú zastupuje správca majetku štátu a vôbec si neuvedomuje, že Slovenská republika je právnym nástupcom Československého štátu a pokiaľ v listoch vlastníctva je uvedené SR - MNV U. nad A., tak toto označenie znamená, že vlastníkom je Slovenská republika a správcom bol bývalý Miestny národný výbor vo U. nad A., ako bývalý orgán štátnej správy. Oprávneným subjektom domáhať sa ochrany vlastníckeho práva k veciam vo vlastníctve štátu v zmysle § 126 ods. 1 OZ je okrem štátu aj správca majetku štátu, ktorému bol tento majetok zverený do správy. Je zrejmé, že súd si vôbec neuvedomuje, že Slovenská republika bola a aj je vlastníkom spornej parcely, ktorá je súčasťou areálu E. Y. a podstatou sporu je to, či obec - žalovaný v súvislosti s prijatím Zákona o majetku obcí č. XXX/XXXX Zb. si oprávnené alebo neoprávnené dal zapísať tento majetok štátu do svojho majetku. Zastáva tvrdenie, že parc. č. XX/X nemohla prejsť do majetku obce z majetku Slovenskej republiky a túto si obec dala zapísať do majetku obce v rozpore so Zákonom o majetku obcí. Podľa § 3 písm. a/ zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, vlastníctvom obcí sa nestáva majetok, ktorý môže byť výlučne vo vlastníctve štátu. Podľa § 48 zák. č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, pozemky a vodné plochy v chránených územiach s tretím až piatym stupňom ochrany, ktoré sú ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona vo vlastníctve štátu nemožno scudzovať. Teda takýto majetok Slovenskej republiky nemohol prejsť na žalovaného v zmysle § 2 zák. č. 138/1991 Zb., pretože E. Y. je zaradené do X stupňa ochrany prírody. Rozsudok súdu prvej inštancie možno označiť za neočakávaný a prekvapivý. Žalobca preukazoval veľkým množstvom listín, že správca do tejto cesty investoval v minulosti, vybudoval ju a že túto dokonca viedol i v zozname svojho majetku. Čo sa týka rozhodnutia o zamietnutí opravy chýb v katastrálnom operáte, katastrálny úrad konštatoval, že postupom podľa § 59 ods. zák. č. 162/1995 Zb. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov, oprava údajov katastra nie je možná, pretože táto nie je založená na rozpore zápisu s verejnou listinou alebo inou listinou, ale vyplýva z rozdielneho právneho názoru oboch účastníkov konania na otázku možného prechodu vlastníctva nehnuteľností z vlastníctva štátu do vlastníctva obce podľa § 2 zák. č. 138/1991 Zb. Zápis vlastníckeho práva v prospech žalobcu by mohol byť vykonaný len na základe rozsudku súdu o určení vlastníckeho práva v prospech žalobcu. Súd prvej inštancie si mal ako predbežnú

otázku riešiť, či parc. č. XX/X, ktorá je v extraviláne obce, a ktorá je súčasťou chránenej krajinnej oblasti v X stupni ochrany mohla alebo nemohla prejsť do majetku obce na základe § 2 zák. č. 138/1991 Zb. Súd sa touto predbežnou otázkou vôbec nezaoberal. Treba zdôrazniť, že do majetku obcí neprechádzali nehnuteľnosti v extraviláne obcí, teda obec dala oprávnené zapísať do svojho majetku na základe zák. č. 138/1991 Zb. len parc. č. XX/X a neoprávnené parc. č. XX/X, ktorá je súčasťou E. Y.. Ďalej namietal, že rozsudok súdu prvej inštancie nespĺňa náležitosti stanovené v § 157 ods. 2 OSP pre rozsudok. Tieto náležitosti spĺňa len formálne a to preto, že sa v ňom nerieši zásadná predbežná otázka, na ktorú už poukazoval. Parcela č. XX/X bola zapísaná vo vlastníctve štátu a je naďalej vlastníctvom štátu, lebo zápis záznamovou listinou do vlastníctva obce je nezákonný, odporuje § 3 písm. a/ zák. č. 138/1991 Zb. a § 48 zák. č. 287/1994 Z. z. V danom prípade súd vôbec nevysvetlil a nezaujal právne stanovisko k tomu, prečo nebolo možné zo strany súdu vysloviť, že zápis vlastníctva je v rozpore s § 3 písm. a/ zák. č. 138/1991 Zb. a prečo cesta, ktorá sa nachádza v chránenom a krajinnom území v extraviláne obce mohla byť zapísaná do majetku obce. V tejto časti je rozsudok nepresvedčivý a nepreskúmateľný.

4. K odvolaniu sa vyjadril žalovaný, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že nadobudol vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti na základe § 2 zák. č. 138/1991 Zb. V tomto smere je potrebné poukázať na to, že územím obce v zmysle § 2 zák. č. 138/1991 Zb. sa nerozumie len jej zastavané územie (intravilán), ale celé katastrálne územie obce, t. j. vrátane extravilánu. Čo je územím obce bolo aj definované ust. § 2 zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. V zmysle § 2 ods. 7 zák. č. 138/1991 Zb. obec nadobúda majetkové práva dňom účinnosti zákona a zákon nadobudol účinnosť dňa 01. 05. 1991, čiže uvedeným dňom nadobudol aj vlastnícke právo k predmetnému pozemku zo zákona. Zák. č. 287/1994 Z. z. nadobudol účinnosť neskôr, teda nemal a nemohol mať už vplyv na skoršie nadobudnutie vlastníckeho práva žalovaným. Ku dňu účinnosti zák. č. 287/1994 Z. z., teda ku dňu 01. 01. 1995 predmetný pozemok nebol a nemohol byť vo vlastníctve štátu, keďže ku dňu 01. 05. 1991 sa stal vlastníctvom obce. Navyše ust. § 3 písm. a/ zák. č. 138/1991 Zb. nemá vzťah k ust. § 48 zák. č. 287/1994 Z. z.. Predmetný pozemok má žalovaný zapísaný t. č. na LV č. XXX pre kat. územie U. nad A. a je záväzným údajom katastra. List vlastníctva je verejnou listinou, ktorej obsah treba ju považovať za právne rozhodujúci, pokiaľ sa nepreukáže opak. Žalobca dôkazné bremeno neunesol a svoje vlastníctvo k predmetnému pozemku, ktoré žiada určiť, nepreukázal. Na jeho strane neexistuje žiadny relevantný právny titul, na základe ktorého by bolo možné považovať ho za vlastníka predmetnej nehnuteľnosti, resp. na základe ktorého by sa vlastníkom v minulosti mohol stať. Žalobca sa od začiatku konania odvoláva na vyhlášku Povereníctva školstva, vied a umení č. 80/1951, touto vyhláškou však nevzniklo a nebolo určené vlastnícke právo k pozemkom v nej uvedených, ale bola ňou zriadená prírodná riadená rezervácia. V tejto súvislosti je potrebné opätovne zvýrazniť aj to, že pôvodné parcelné číslo predmetného pozemku XX nikdy nebolo a nie je ani evidované v pkn. vl. č. 4, na ktorú sa vyhláška odvoláva. Na pozemku s parc. č. XX rezervácia v roku 1951 zriadená nebola, v tom čase sa predmetný pozemok a cesta v areáli rezervácie nenachádzali. Žalobca sa opakovane odvoláva na skutočnosť, že pozemok sa nachádza v areáli E. Y., z ktorého dôvodu sa javí ako nelogické, že vlastníkom jedného z pozemkov by mal byť niekto iný. Toto však tiež nie je právny titul vlastníckeho práva a jeho nadobudnutia. Dokazovanie jednoznačne ukázalo, aký bol areál E. v minulosti pri zriadení, a že sa pozemok pod cestou v areály nenachádzal. Podstatným je preto právny titul nadobudnutia vlastníctva k predmetnému pozemku a nejde tu o skutkový stav, čo je a čo nie je v areály. V súvislosti s dokladmi predloženými žalobcom, ktoré sa týkajú budov a nie ciest v areály je potrebné uviesť za 1/ že nie je z nich zrejmé, že by sa mali týkať budovania cesty právne na pozemku, ktorého o vlastníctvo v konaní ide a 2/ treba povedať, že predmetom konania je určenie vlastníctva k pozemku a nie k ceste (cestnému telesu). Inými slovami, vybudovanie cesty nie je dôkazom, ani titulom vlastníctva k pozemku, na ktorom je cesta vybudovaná. Žalobca svoje tvrdené vlastníctvo k spornému pozemku odvodzuje aj od výmeru o vlastníctve č. XXX/XX zo dňa 04. 10. 1948. Na základe tohto výmeru žalobca vlastnícke právo k spornému pozemku nemohol nadobudnúť, pretože parc. č. XX sa v pkn. vl. č. X nenachádzala. Tento opak bol preukázaný výmerom o vlastníctve pôdy č. IX - XXX/XX-XXXX zo dňa 10. 05. 1954, ktorým boli nehnuteľnosti pridelené právnenému predchodcovi žalobcu. Jedná sa o výmer o vlastníctve pôdy, ktorý obsahuje totožné nehnuteľnosti ako pôvodný výmer predložený žalobcom a to až na jednu výnimku a to sporný pozemok s parc. č. XX. Tento pozemok do vlastníctva právneho predchodcu žalobcu pridelený nebol, nikdy nebol zapísaný v pkn. vl. č. X kvôli tomu, že tento pozemok bol už predtým v roku 1939 pridelený žalovanému a tiež kvôli tomu, že v tom čase sa daný pozemok nachádzal mimo areálu E.. V tejto súvislosti je potrebné si uvedomiť, že sa jedná o totožné výmery, ktoré evidentne a logicky nemôžu platiť oba. Platí ten, na základe ktorého boli nehnuteľnosti pridelené právnenému predchodcovi žalobcu a na základe ktorého bolo vlastníctvo zapísané v pozemkovej knihe, t.

j. platí ten, ktorý odkazuje, že sporný pozemok s parc. č. XX právnomu predchodcovi žalobcu pridelený nebol. Žalobca teda neunesol svoje dôkazné bremeno a jeho žaloba bola súdom prvej inštancie správne zamietnutá.

5. Uznesenie súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca a domáhal sa jeho zmeny v časti trov konania tak, že žalovaný bude povinný nahradiť mu trovy prvoinštančného konania vo výške 145,06 eura, ako aj trovy odvolacieho konania vo výške 80,50 eura. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že súd prvej inštancie správne zastavil konanie v časti, avšak pri rozhodovaní o náhrade trov konania rozhodoval nezákonne. Návrh na súd bol doručený 20. 12. 2009, pričom dňa 16. 03. 2011 zobral návrh žalobca v časti druhého petitu späť, nakoľko žalovaný v decembri 2010 rampu odstránil. Keďže žalovaný odstránil rampu až po podaní návrhu, žaloba bola podaná oprávnené, preto pri rozhodovaní o trovách konania mal postupovať podľa ust. § 146 ods. 2, druhá veta a nie v zmysle § 146 ods. 1 písm. c/ OSP. Navyiac rozhodnutie je v tejto časti nepreskúmateľné, je formálne vypracované s odkazom na § 146 ods. 1 písm. c/ OSP bez akéhokoľvek odôvodnenia prečo takto súd postupoval.

6. Krajský súd na základe podaného odvolania rozsudkom zo dňa 06. 12. 2016, č. k. 6Co/184/2015-545 a 6Co/185/2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania zrušil. Odvolací súd konštatoval, že viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie. V ďalšej časti sa zaoberal otázkou naliehavého právneho záujmu a konštatoval, že aj keď súd prvej inštancie sa touto otázkou nezaoberal, odvolací súd dospel k záveru, že žalovaná je zapísaná v katastri nehnuteľnosti ako vlastníka spornej nehnuteľnosti a preto má žalobca naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva. Takéto súdne rozhodnutie môže byť podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností. Poukázal na to, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom, že žalobca odvodzoval nadobudnutie svojho vlastníckeho práva od výmeru o vlastníctve pôdy č. XXX/XX zo dňa 04. 12. 1948, ktorým boli pridelené do vlastníctva Československému štátu nehnuteľnosti patriace bývalej vlastníčke E. Y., rod. E.. Parc. č. XX - cesta sa v pkn. vložke č. X nikdy nenachádzala, nachádzala sa tu len parc. č. XXX, pod ktorou bol zapísaný kaštieľ pod por. č. XX. Následne bol vydaný aj výmer o vlastníctve pôdy z 10. 05. 1954 pod č. IX - XXX/XX-XXXX, na základe ktorého bolo aj zapísané vlastníctvo na Československý štát - Slovenská akadémia vied, kde sa však už parc. č. XX - cesta nenachádzala. Na základe tohto pridelu mu teda uvedená parcela pridelená do vlastníctva nebola. V ďalšej časti konštatoval, že žalovaná nadobudla vlastnícke právo k spornému pozemku podľa § 2 ods. 3 zák. č. 138/1991 Zb., keď je zrejmé, že jej patrilo právo hospodárenia k uvedenej nehnuteľnosti.

7. Rozsudok odvolacieho súdu bol napadnutý dovolaním zo strany žalobcu, pričom v odôvodnení dovolania uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Namietal, že otázku, či uvedená parcela mohla prejsť podľa ust. § 2 zák. č. 138/1991 Zb. do majetku obce, riešil až odvolací súd, pričom súd prvej inštancie sa k nej vo svojom rozhodnutí nevyjadril a odvolací súd neumožnil stranám zúčastniť sa pojednávania a odoprel im možnosť vyjadrenia sa k uvedenej otázke zásadného právneho významu.

8. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu považuje za vecne a právne správne, nespočívajúce na nesprávnom právnom posúdení, alebo na porušení procesných práv dovolateľa na spravodlivý proces. Poukázala na to, že nehnuteľnosti nadobudla zákonným spôsobom v zmysle zák. č. 138/1991 Zb. a neskorší zápis jej vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností mal len deklaratórny a nie konštitutívny charakter.

9. K vyjadreniu sa vyjadril dovolateľ, ktorý uviedol, že zotrváva na svojich dovolacích námietkach. Uviedol, že pokiaľ odvolací súd zistil, že žalovaná mala nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na základe zákona č. 138/1991 Zb., už z tohto zistenia musel mať preukázané, že on (žalobca, resp. Slovenská republika) mal v minulosti k predmetnému pozemku vlastnícke právo.

10. Žalovaná vo vyjadrení k uvedenému vyjadreniu dovolateľa zotrvala na argumentácii uvedenej vo svojom vyjadrení k odvolaniu. Žiadala, aby dovolací súd dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol a aby jej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

11. Dovolateľ vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej zopakoval všetky námietky a argumentáciu, ktorú uviedol v dovolaní a vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej k jeho dovolaniu.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe takto podaného dovolania zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 06. 12. 2016, sp. zn. 6Co/184/2015 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch svojho rozhodnutia konštatoval, že odvolací súd na skutkové tvrdenia právne argumenty žalobcu, hoci boli pre rozhodnutie o odvolaní podstatné a právne významné, nedal špecifickú odpoveď a jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa nevyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutia vo veci podstatné a právne významné. Poukázal na to, že bolo potrebné skúmať samotnú vlastnícku genézu tohto pozemku. Ak štát nikdy nenadobudol vlastnícke právo k predmetnému pozemku, čo odvolací súd konštatoval v bode 17. predposledná veta odôvodnenia rozhodnutia, potom podotkol, že je nevyhnutné náležite zdôvodniť, od koho a na základe akého právneho titulu (ak ex lege, tak na základe akého konkrétneho ustanovenia konkrétneho zákona) sa predmetný pozemok dostal do vlastníctva obce. Rozhodnutie odvolacieho súdu je v tomto smere vnútorne protirečivé a vo svojej podstate nelogické, pretože ak Slovenská republika nenadobudla vlastníctvo k predmetnému pozemku, potom logicky nemohlo dôjsť k prechodu vlastníckeho práva k nej na žalovanú podľa zák. č. 138/1991 Zb. Z hľadiska hospodárnosti konania dovolací súd uviedol, že by neprichádzala do úvahy aplikácia žalobcom prezentovaných ustanovení zákona č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny z dôvodu jeho účinnosti ex post (teda po nadobudnutí účinnosti zák. č. 138/1991 Zb.). Mal sa tiež s argumentom žalobcu, týkajúcim sa nemožnosti prevodu vlastníckeho práva v súvislosti so zákonnou výnimkou uvedenou v § 3 písm. a/ zák. č. 138/1991 Zb. riadne vyporiadať. Ďalej uložil odvolaciemu súdu povinnosť nariadiť vo veci pojednávanie, pretože ide o vec verejného záujmu. Nesplnenie tejto procesnej povinnosti zo strany odvolacieho súdu možno hodnotiť ako nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, v dôsledku ktorého bolo znemožnené uskutočnenie procesných práv dovolateľa v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP. Z uvedených dôvodov preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. Krajský súd v Nitre ako súd dovolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote (§ 362 CSP) a že spĺňa náležitosti § 365 a nasl. CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), prejednal odvolanie na odvolacom pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP), doplnil dokazovanie výsluchom strán sporu a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v zmysle ust. § 388 CSP zmeniť.

14. Právny zástupca žalobcu na odvolacom pojednávaní navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a určiť vlastnícke právo k uvedenej parcele. Podľa jeho názoru je nelogické, aby žalovaný nadobudol predmetnú nehnuteľnosť do svojho vlastníctva na základe zák. č. 138/1991 Zb., pretože takto ju mohol nadobudnúť len zo štátu. Táto nehnuteľnosť, ktorá je predmetom sporu, nemohla prejsť do majetku obce a to na základe ust. § 3 písm. a/ a d/ zák. č. 138/1991 Zb., pretože sa nachádza v chránenom území, je to chránená prírodná rezervácia. Majetok patril vždy štátu, išlo o skonfiškovaný majetok, ktorý prešiel na štát.

15. Právny zástupca žalovaného navrhol rozsudok súdu prvej inštancie na odvolacom pojednávaní ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že sa nestotožňuje s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí NS SR. Žalobca doposiaľ nepredložil žiaden listinný doklad, ktorý by preukazoval jeho právny titul v tom, aby mohla nehnuteľnosť byť určená do jeho vlastníctva. Podľa jeho názoru nie je splnená podmienka uvedená v § 3 zák. č. 138/1991 Zb.

16. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom, že žalobca odvodzoval nadobudnutie svojho vlastníckeho práva od výmeru vo vlastníctve pôdy č. XXX/XX zo dňa 04. 12. 1948, ktorým boli pridelené do vlastníctva Československému štátu (poverenictvo školstva vied a umení) nehnuteľnosti patriace bývalému vlastníkovi E. Y., rod. E. a to nehnuteľnosti zapísané vo vl. č. X, parc. č. XXX - les o výmere X,XXX ha, parc. č. XXX - les (park) o výmere X,XXXX ha, parc. č. XXX - les (park) o výmere XXX XXX ha, parc. č. XXX - dom č. XX o výmere X,XXXX ha, parc. č. XXX - kaštieľ č. XX o výmere X,XXXX ha, parc. č. XX - záhrada o výmere X,XXX ha, parc. č. XX - cesta o výmere XXXX ha. Parc. č. XX - cesta sa v pkn. vl. č. X nikdy nenachádzala, následne bol vydaný aj výmere o vlastníctve pôdy z 10. 05. 1954 pod č. IX - XXX/XX-XXXX, na základe ktorého bolo aj zapísané vlastníctvo na Československý štát - Slovenská akadémia vied Bratislava, kde sa však parc. č. XX - cesta nenachádzala. V tom čase bol pozemok parc. č. XX vedený ako neknihovaný pozemok, pretože nebol v žiadnej pozemkníhovej vložke zapísaný. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že neknihované pozemky sú tie, ktoré

vôbec neboli evidované v pozemkovej knihe, pretože išlo o pozemky, ktoré sa buď nedali hospodársky využiť (močiare, výmole, strže, pozemky v zátopovom území riek), alebo u ktorých bolo zrejmé, že sú predmetom socialistického vlastníctva (napr. cesty, ulice, námestia, parky) a ktoré tvorili tzv. verejný majetok. Tieto pozemky neboli predmetom evidencie v pozemkovej knihe, neboli o nich žiadne údaje v pozemnoknižnej vložke. V súčasnosti je parc. č. XX rozčlenená na parc. č. XX/X, ktorá je predmetom sporu a na parc. č. XX/X, ktorá nie je predmetom sporu a táto sa nachádza v intraviláne. Vlastnícke právo k týmto pozemkom dňom nadobudnutia účinnosti zák. č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, teda dňom 01. 09. 1995 nadobudol buď štát, alebo obec. Teda pozemky, ktoré v minulosti tvorili verejný majetok (neknihované pozemky) sú vo vlastníctve štátu, ak sa nachádzajú mimo zastavaného územia obce (extravilán). Ak sa neknihované pozemky ku dňu účinnosti zák. č. 180/1995 Z. z. nachádzajú v zastavanom území obce (intravilán), prechádzajú ex lege dňom 01. 09. 1995 do vlastníctva obce, na ktorej území sa nachádzajú. Ako už bolo vyššie konštatované, parc. č. XX sa v pkn. vl. č. X nenachádzala, pretože bola ako neknihovaný verejný majetok. Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v F. vydalo dňa 08. 04. 1949 opravu vlastníckych výmerov č. XXX/XX a XXX/XX, kde vo výmere XXX/XX sú vynechané dve parcely a to parc. č. XX a XXX. Týmto uvedeným výmerom teda bola táto parcela pridelená Československému štátu - Slovenskej akadémii vied. Na to nasledovalo aj vydanie vyhlášky povereníctvom školstva vied a umení v F. 30. 05. 1951, na základe ktorej bola vyhlásená prírodná rezervácia zriadená v kat. úz. I. Y., vo vložke č. X tam uvedenej parcely a v kat. úz. I. U. nad A. vo vložke č. X tiež uvedená aj parc. č. XX. Aj keď teda vo vložke č. X táto parcela uvedená nebola z dôvodov vyššie uvedených je nesporné, že sa dostala do prírodnej rezervácie a tvorila jej súčasť. Po doplnení dokazovania zadovážením pkn. vl. č. X z katastrálneho územia U. nad A. je možné konštatovať, že ani v tejto pkn. vl. č. X sa parc. č. XX nenachádza. Jednalo sa o zemanský majetok v parcelných číslach tam uvedených, ktoré nadobudol Slovenský štát (Štátny pozemkový úrad) na nehnuteľnosti pod bodom A I. 1. - 85. právnym titulom prídelovej kúpy (z 21. 09. 1938 č. d. 2741). Z rozhodnutia správy katastra A. Y. o zamietnutí opravy chýb v katastrálnom operáte č. X. 289/7-21 zo dňa 25. 02. 2008 sa uvádza, že po prešetrení bolo zistené, že pôvodná parc. č. XX bola evidovaná v pozemkovej knihe ako neknihovaný majetok a bola zapísaná do LV č. X na podklade pkn. vl. č. X pre vlastníka SR - MNV U. nad A. v podiele X/X. Parc. č. XX/X sa nachádza mimo zastavaného územia obce a parc. č. XX/X sa nachádza v zastavanom území obce. Na LV č. 1, na ktorom v minulosti bolo vlastnícke právo k parc. č. XX zapísané v prospech Československého štátu a neskôr na Slovenskú republiku, ktorá bola v minulosti v dobe socializmu v správe orgánu štátnej správy Miestneho národného výboru U. nad A.. Aj z tohto zápisu je zrejmé, že vlastníkom parc. č. XX bol v minulosti Československý štát a po jeho zániku SR, ktorá bola do LV č. X neskôr na miesto Československého štátu zapísaná. Teda parc. č. XX bola neknihovaný štátny majetok, ktorý patril predchodcovi žalobcu Československému štátu, ktorý sa do pozemkových kníh nezapisoval. Z uvedeného teda vyplýva, že žalobca bol vlastníkom spornej parcely tak, ako svedčí zápis na LV č. X pre kat. úz. U. nad A. a je potrebné sa preto v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu ďalej zaoberať tým, či mohlo na základe zák. č. 138/1991 Zb. dôjsť k prechodu vlastníctva k pozemku z vlastníctva štátu na obec, ktorý sa nachádza v extraviláne obce v chránenej krajinskej oblasti. Odvolací súd zastáva názor, že parc. č. XX/X, ktorá sa nachádza v extraviláne obce, nemohla prejsť na žalovaného na základe zák. č. 138/1991 Zb. a to z dôvodov ustanovených v § 3 písm. a/ a d/ zák. č. 138/1991 Zb., ktoré ustanovuje, že vlastníctvo obcí sa nestáva majetok, ktorý môže byť výlučne vo vlastníctve štátu a podľa písm. d/ majetok škôl, školských a iných zariadení v štátnom vlastníctve, ku ktorým patrilo ku dňu účinnosti osobitného predpisu právo hospodárenia národným výborom, a ku ktorým neprešla zriaďovateľská funkcia podľa osobitného predpisu na obec, s výnimkou nehnuteľností patriacich predškolským zariadeniam, základným školám a školským budovám, ktoré sa nevyužívajú na vyučovanie (vyučovací proces), alebo činnosť týmto procesom súvisiacu. V konaní bolo preukázané, že parc. č. XX začala tvoriť súčasť prírodnej rezervácie „arborétum v Y.“ už od roku 1951 na základe vyhlášky povereníctva školstva vied a umení č. XX/XXXX zverejnenej v úradnom vestníku dňa 07. 06. 1951, pričom v tom čase bola parc. č. XX neknihovaným majetkom Československého štátu. Z uvedeného potom vyplýva, že táto parcela nemohla prejsť do majetku obce na základe § 2 zák. č. 138/1991 Zb., pretože tomuto bránilo ust. § 3 písm. d/ uvedeného zákona, keď sa vlastníctvom obcí nestáva majetok iných zariadení v štátnom vlastníctve, ku ktorým patrilo ku dňu účinnosti právo hospodárenia národným výborom. Z LV č. X nesporne vyplýva, že vlastníkom parcely bol štát a táto bola v správe MNV a keďže išlo o iné zariadenie v štátnom vlastníctve (§ 3 písm. d/, zák. č. 138/1991 Zb.), táto nehnuteľnosť sa nemohla stať vlastníctvom obce. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil. Záverom len odvolací súd dodáva, že takéto usporiadanie vzťahov medzi stranami sporu sa javí aj spravodlivé (čl. 2 CSP), keďže je nesporné, že predmetná nehnuteľnosť tvorí súčasť prírodnej rezervácie zriadenej ešte v r. 1951.

17. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd v súlade s ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 453 ods. 3 CSP. Žalobca bol pred súdom prvej inštancie úspešný aj v časti, v ktorej bolo konanie zastavené uznesením z 13. 03. 2015 č. k. 19C/270/2009-661, keďže k späťvzatiu žaloby v tejto časti došlo pre správanie žalovaného, ktorý po podaní žaloby rampu, ktorá bránila vstupu do areálu odstránil. Úspešný bol aj v odvolacom a dovolacom konaní, preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).